

Żywność i żywienie w XXI wieku – wizja rozwoju polskiego sektora spożywczego

4 grudnia 2009 r.
Politechnika Łódzka

Dlaczego foresight?

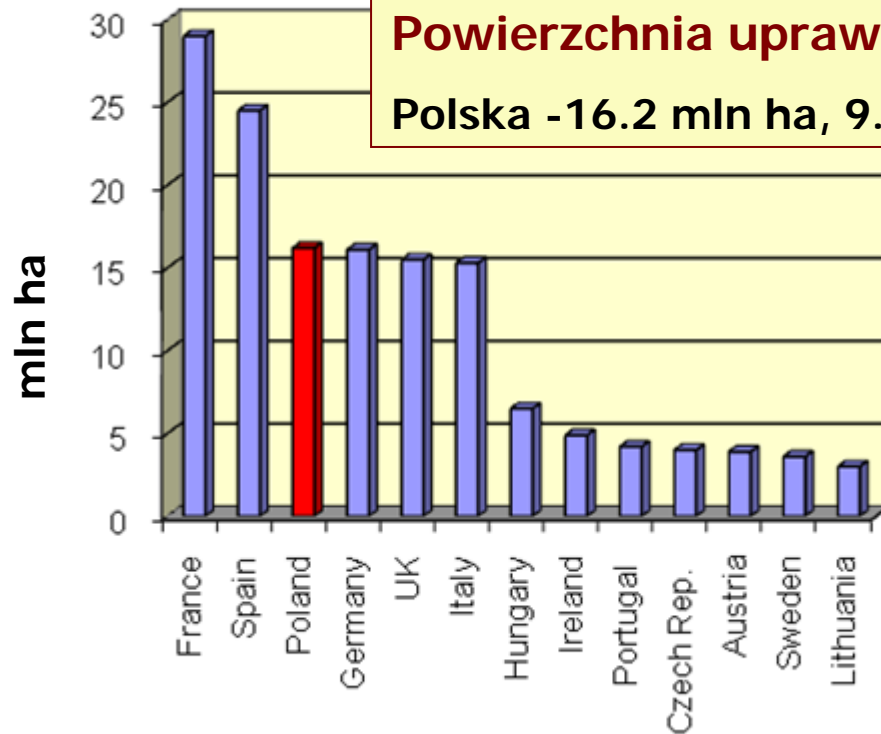
Lech Michalczuk

Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa im. Szczepana Pieniążka

Pozycja polskiego przemysłu rolno-spożywczego w Unii Europejskiej

Produkcja rolna

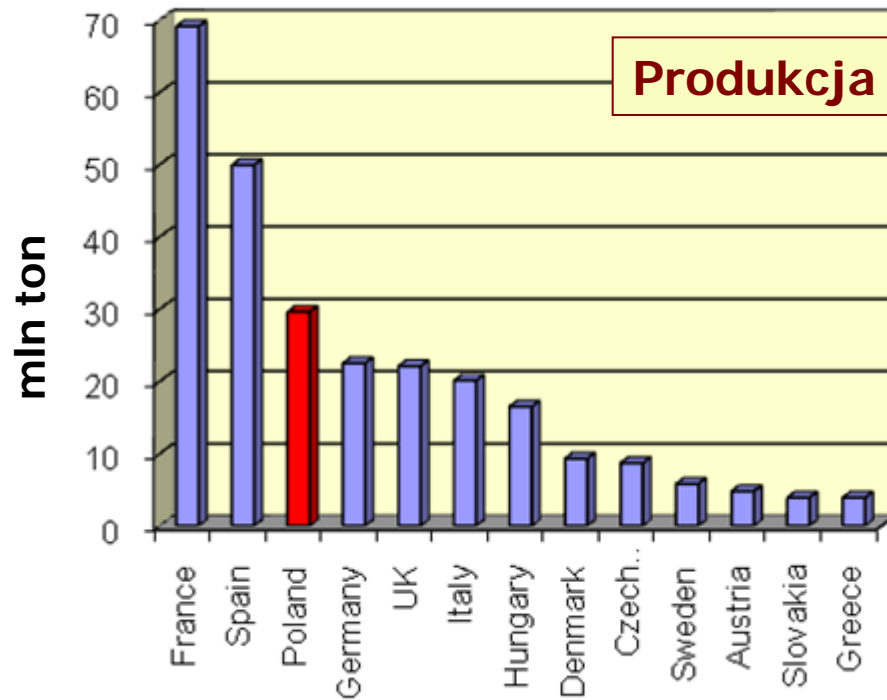

Powierzchnia uprawna

Polska - 16.2 mln ha, 9.9% UE

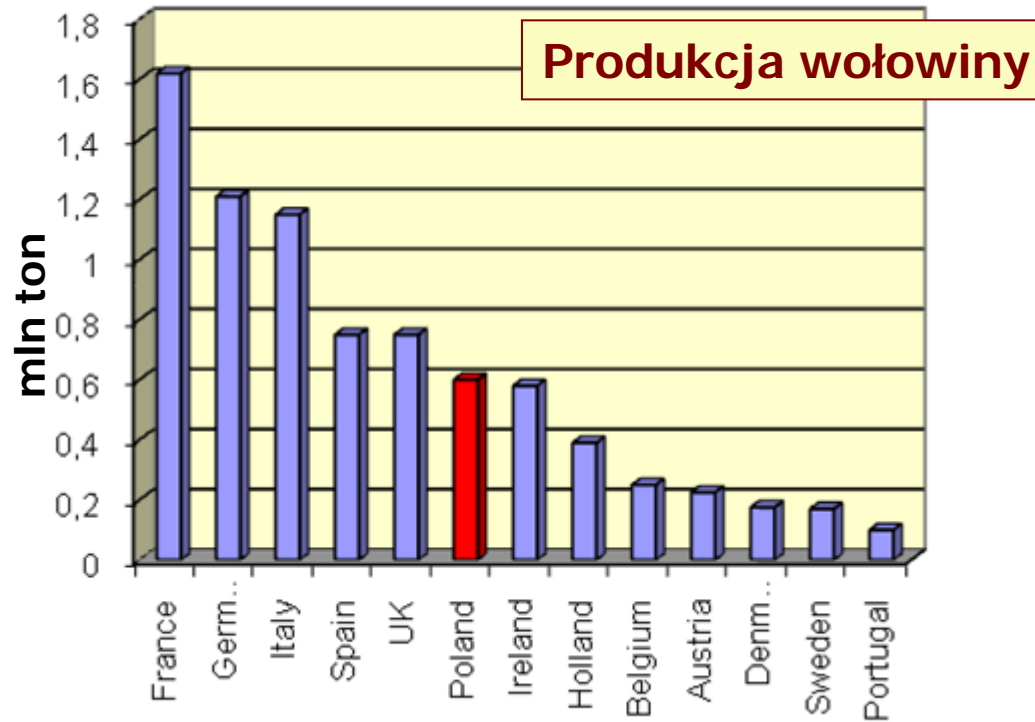
Produkcja rolna

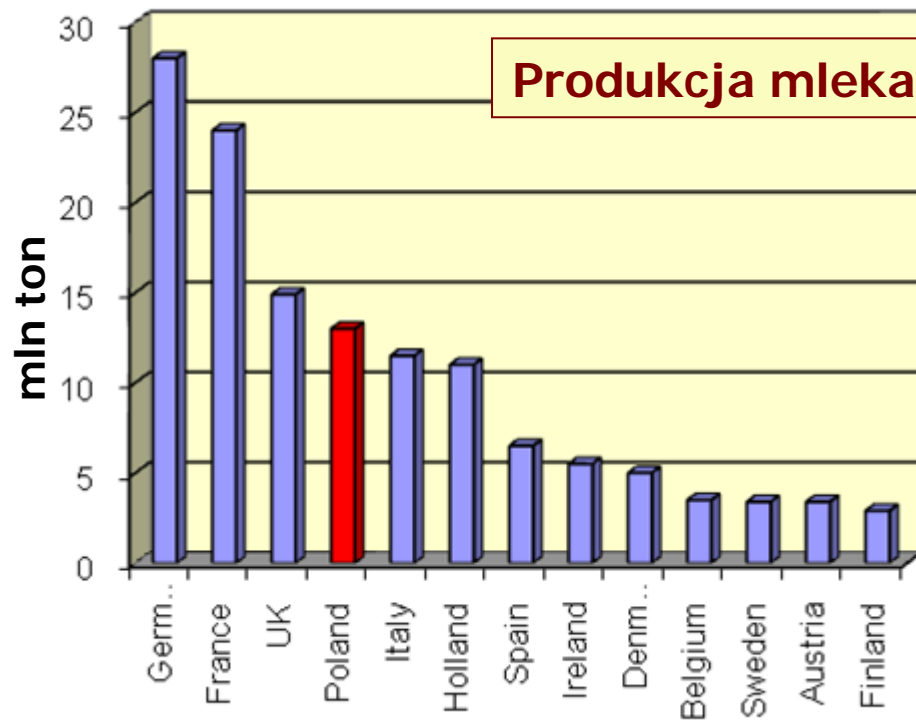
Produkcja rolna

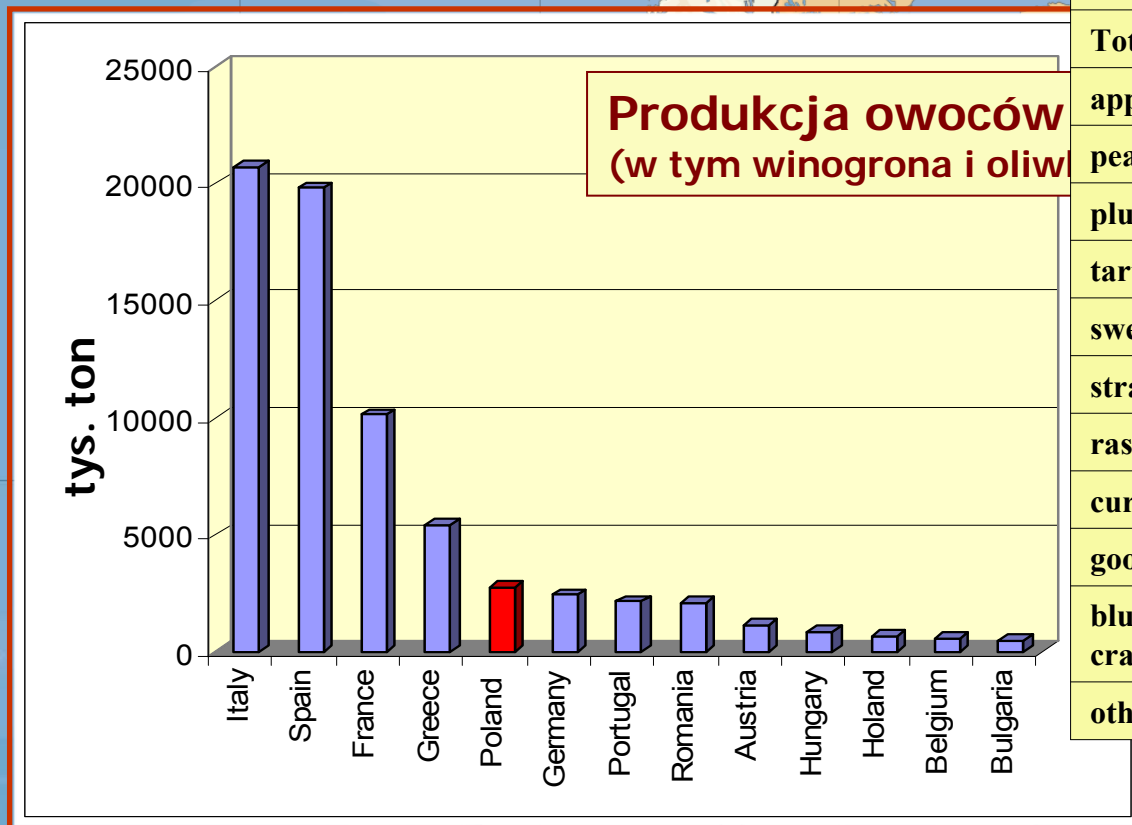
Produkcja rolna

Produkcja rolna

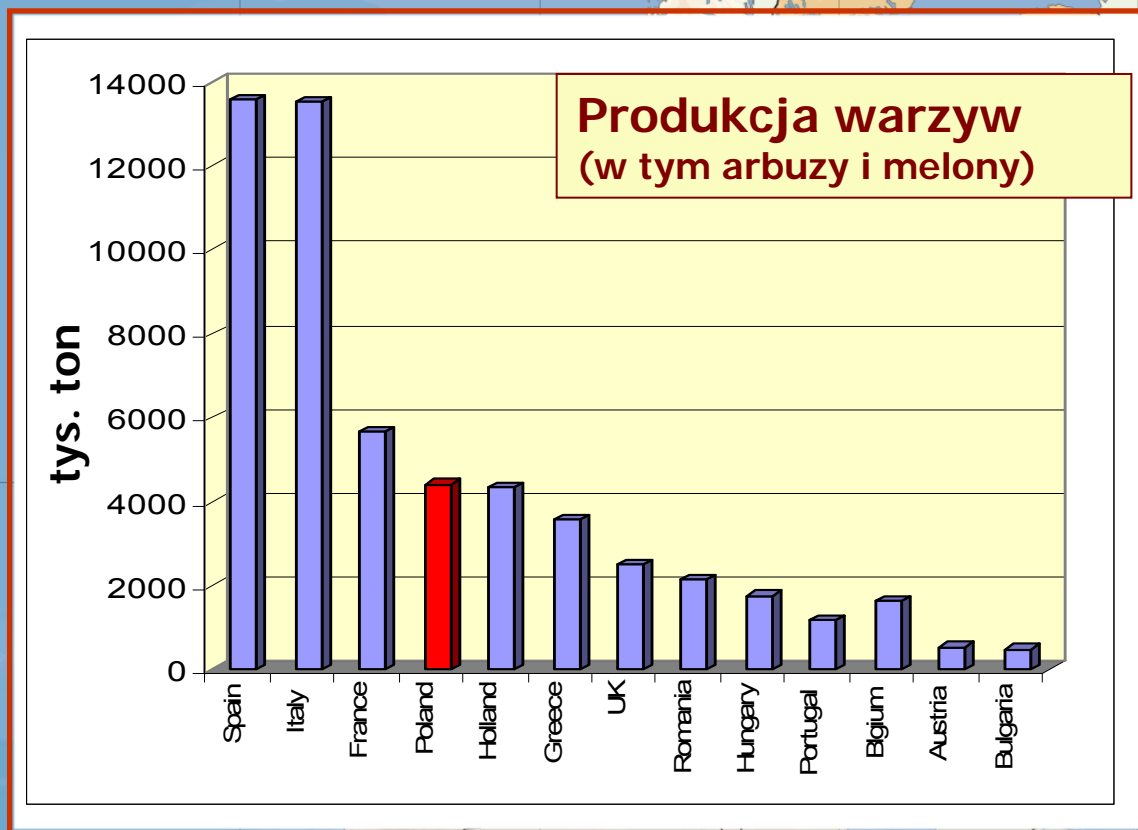

Produkcja rolna

Species	Total harvest (tys. ton)	% of EU
Total	3211	9.0
apple	2305	19.2
pear	59	2.7
plum	94	6.7
tart cherry	195	56.7
sweet cherry	38	7.6
strawberry	194	16.2
raspberry	53	39.9
currants	195	42.5
goosberry	16	29.1
blueberry and cranberry	35	10.1
others*	41	4.1

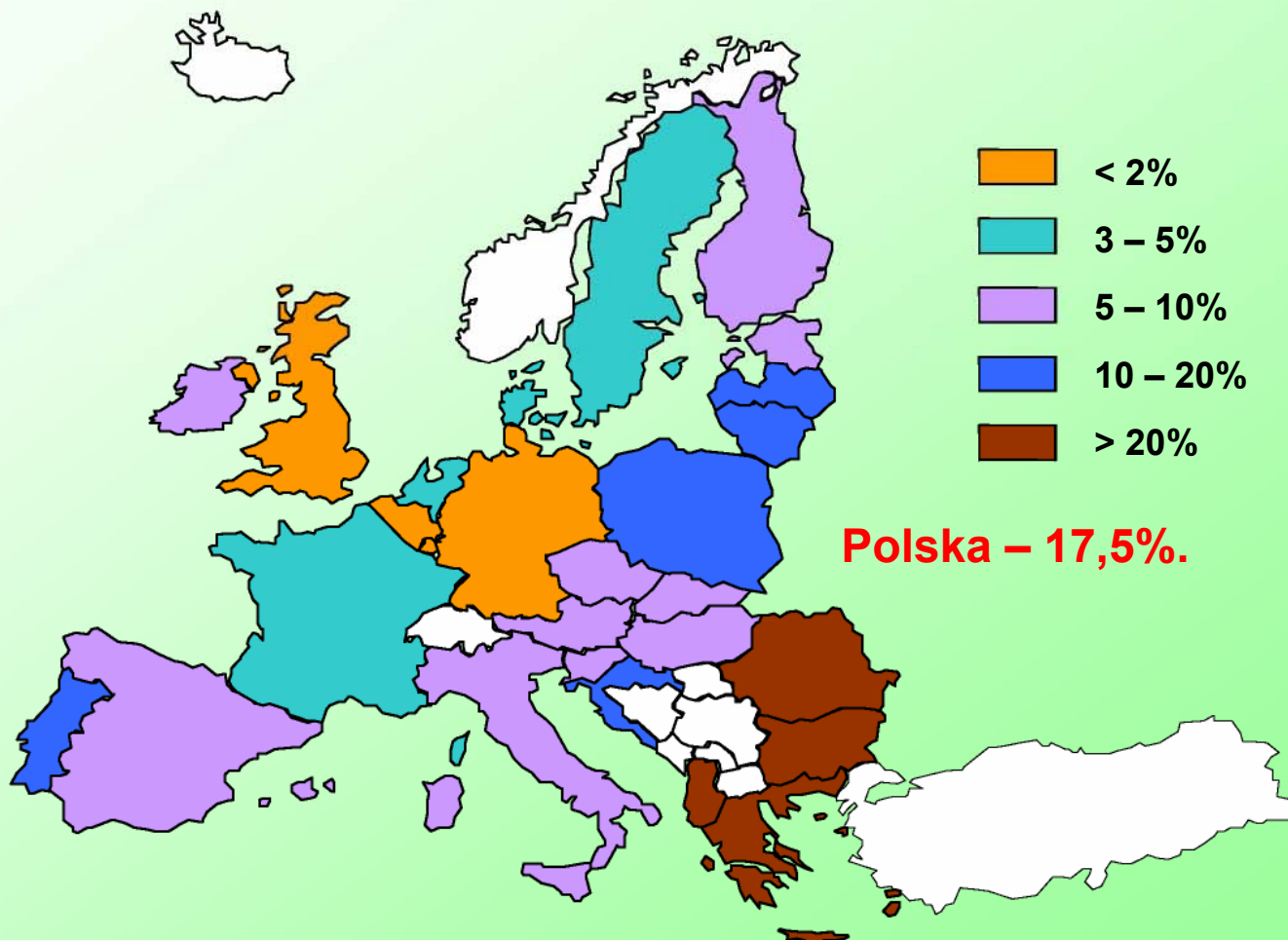
Produkcja rolna

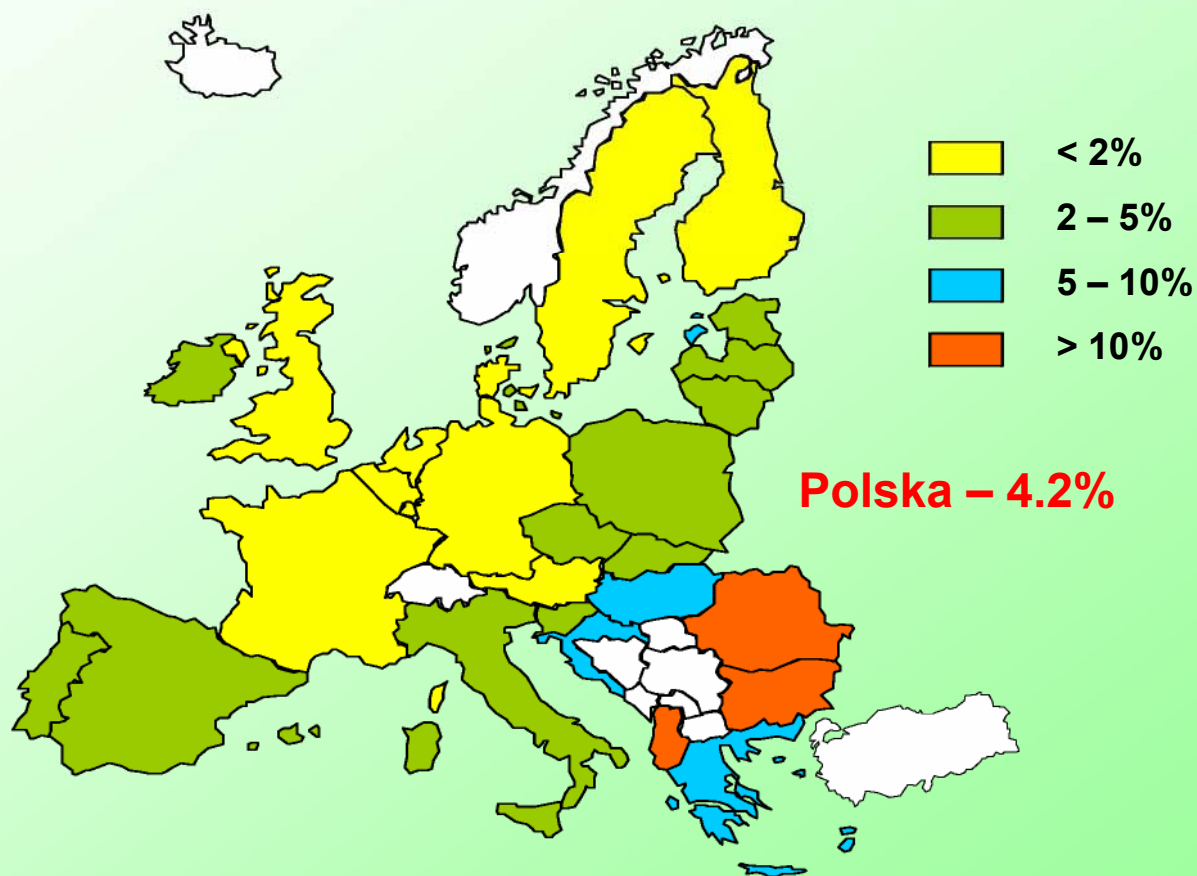
Zatrudnienie w rolnictwie

(% zatrudnionych ogółem w gospodarce)

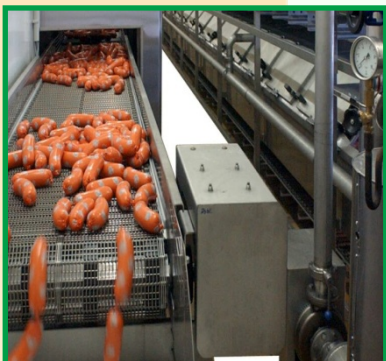

Udział rolnictwa w PKB

Polski przemysł spożywczy

Wartość produkcji **145 mld zł**

(blisko 17% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu)

Wartość dodana **6 mld USD**

(ok. 4% wartości dodanej brutto wytworzonej w całej gospodarce narodowej i 6% PKB)

Zatrudnienie **385 tys.**

(4,9% ogółu zatrudnionych w gospodarce i 19,4% zatrudnionych w przemyśle)

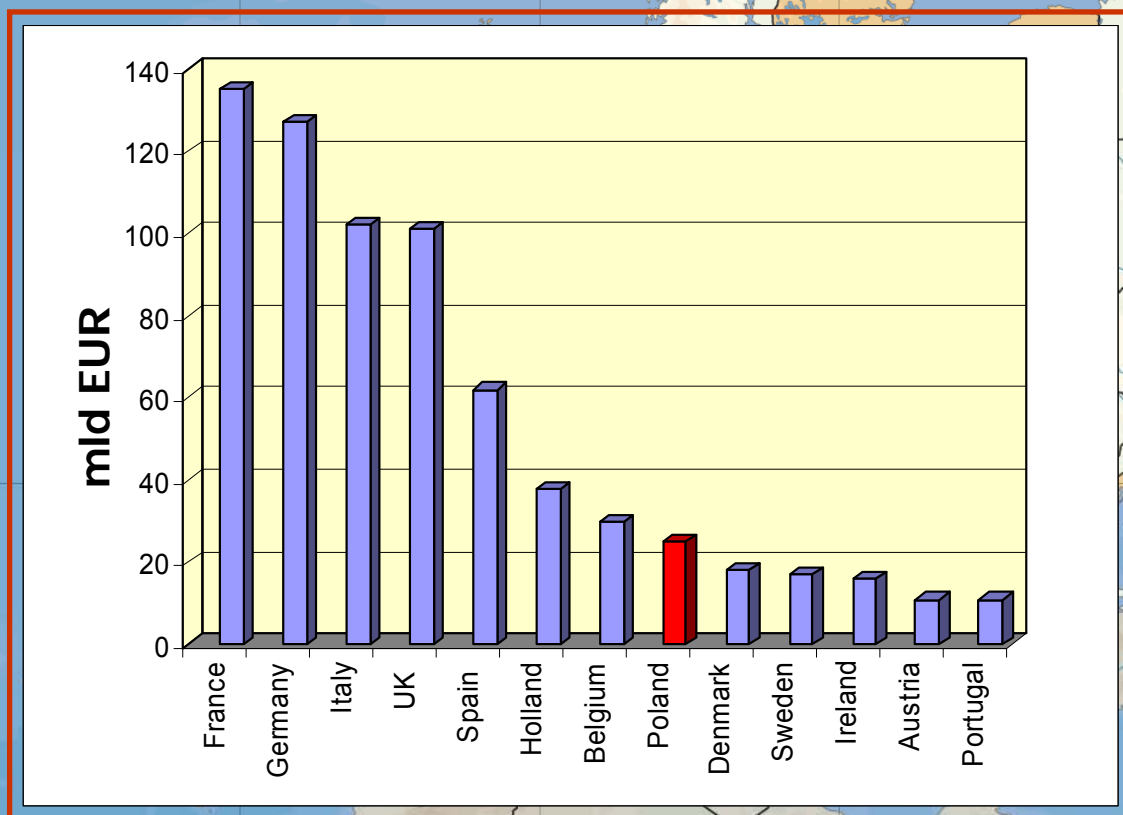
Eksport **36,3 mld zł**

(11,8% eksportu ogółem)

Bilans handlowy **+7,4 mld zł**

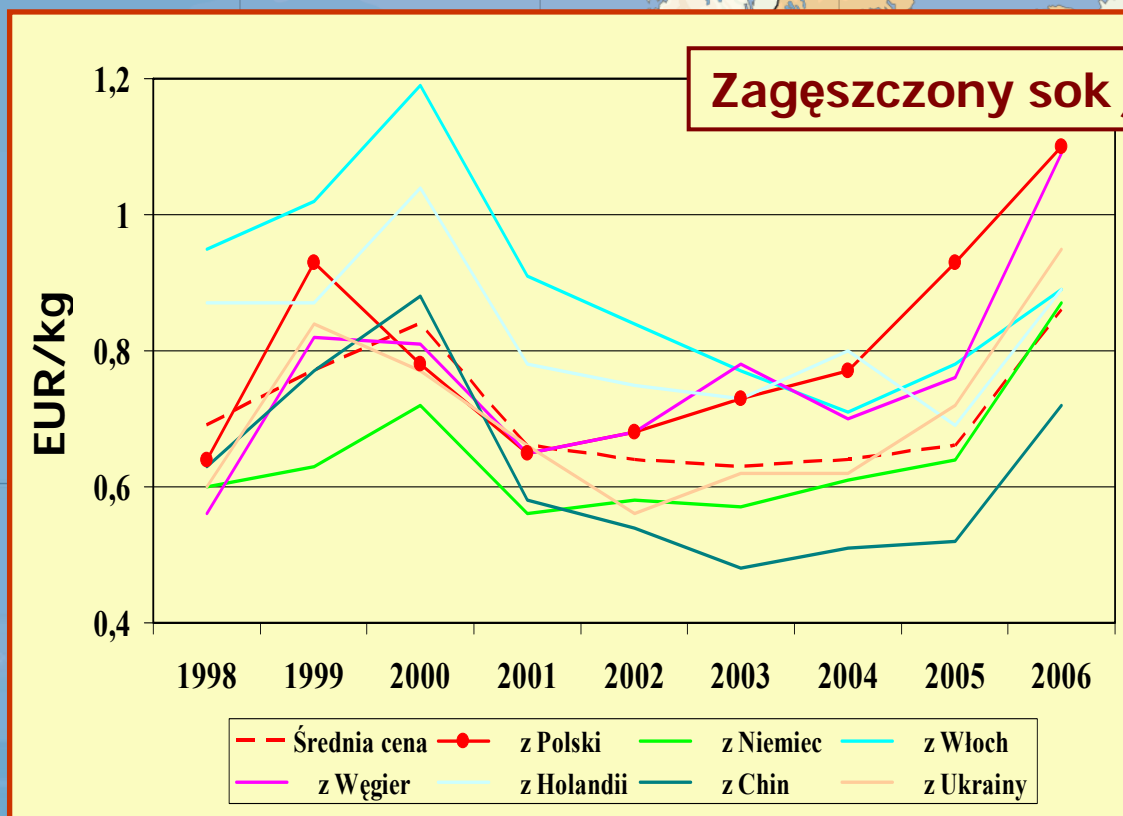
(saldo obrotów handlu zagranicznego dla całej gospodarki:
-27 mld zł)

Pozycja polskiego przemysłu spożywczy w Unii Europejskiej

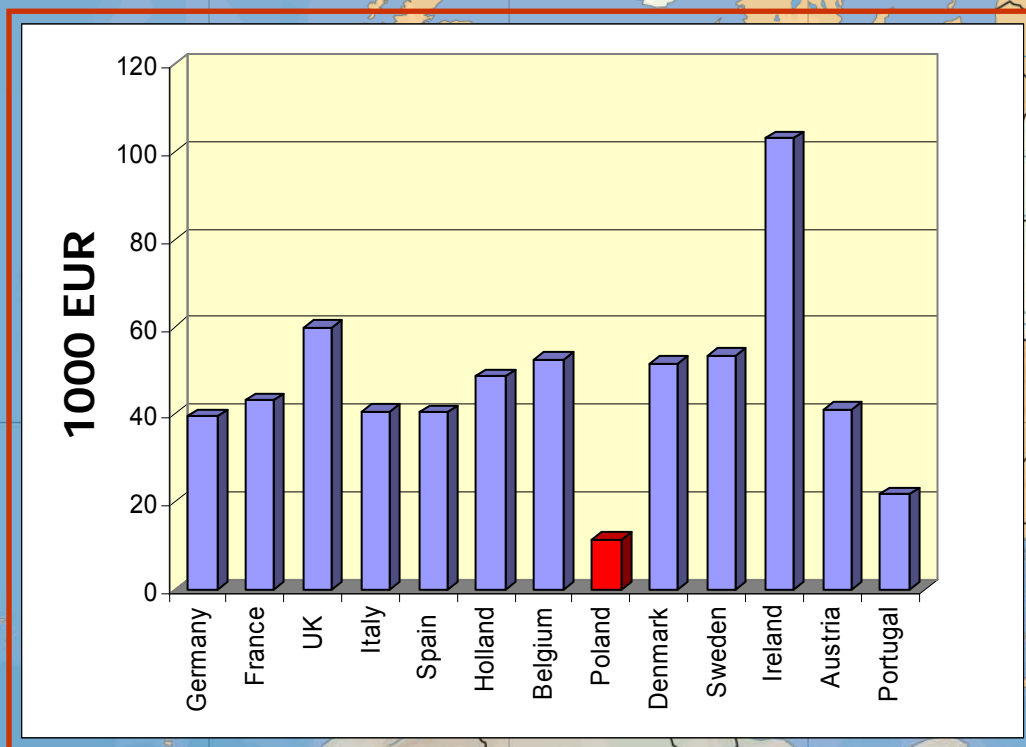
Przemysł spożywczy

Ceny w eksporcie na rynek EU

Wydajność pracy w przemyśle

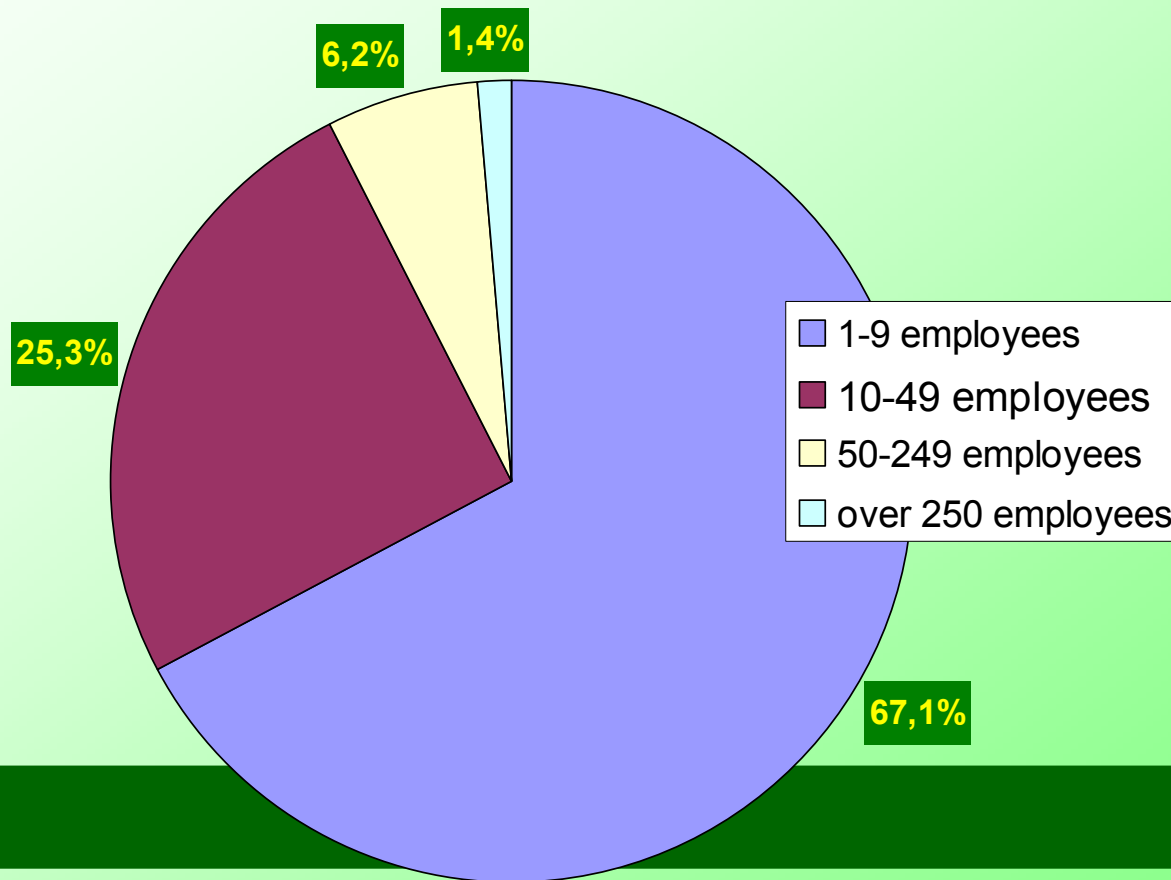
(wartość dodana wytworzona przez jednego zatrudnionego)

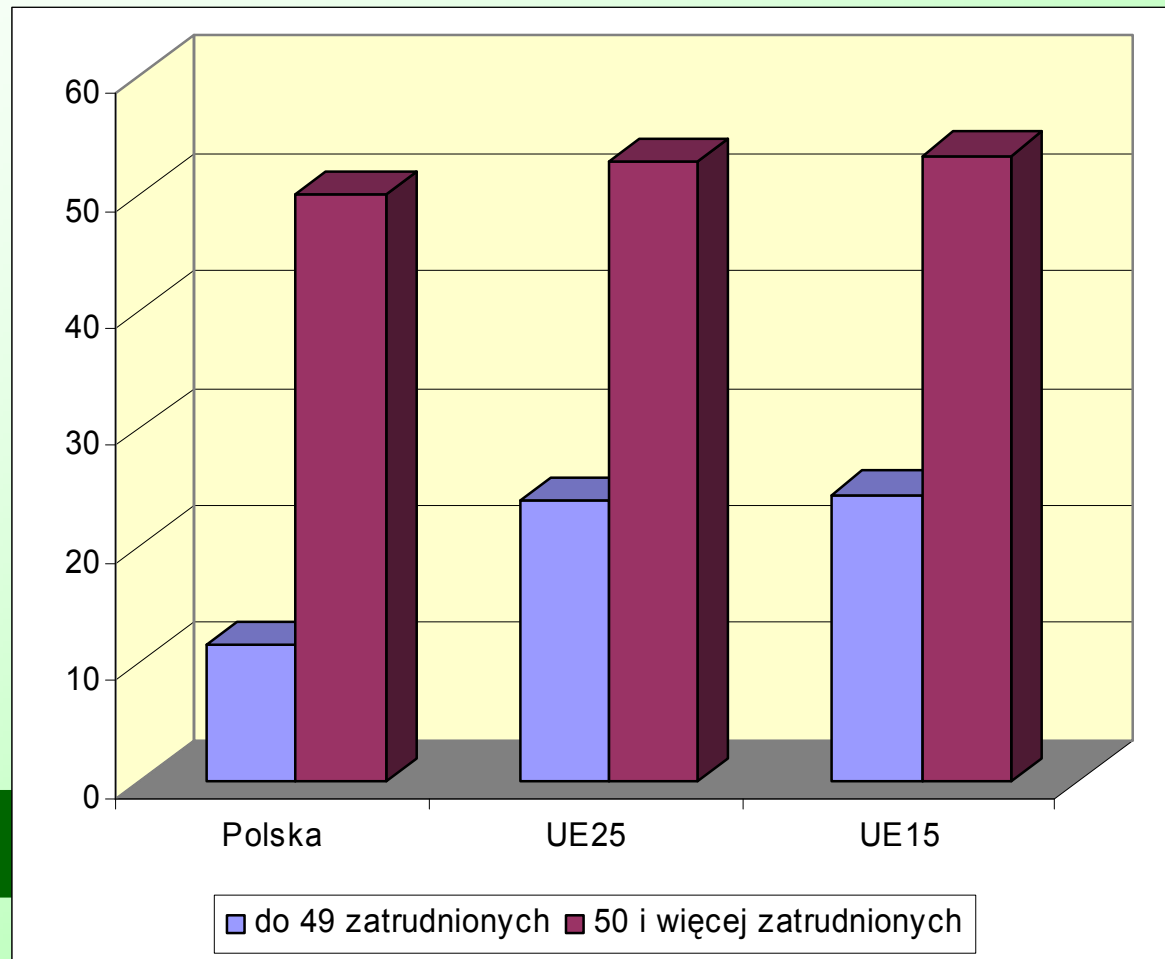
Litwa	4,5
Łotwa	12,5
Węgry	10,5
Słowacja	7,5
Czechy	11,9
Estonia	8,8

Struktura przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w Polsce

Wydajność pracy w przemyśle spożywczym w zależności od wielkości przedsiębiorstwa

Nakłady na innowacje

	Przemysł ogółem	Przemysł spożywczy
Nakłady na innowacje (mln zł)	20330	2236 (11,0%)
W tym B+R i zakup licencji	1972	86,7 (4,4%)

Podsumowanie i wnioski

- Przemysł rolno-spożywczy jest, i w najbliższej przyszłości będzie, ważnym działem Polskiej gospodarki. Ze uwagi na liczbę zatrudnionych oraz znaczenie racjonalnego żywienia dla zdrowia konsumentów, jest on także bardzo ważny ze względów społecznych.
- Stosunkowo wysoki udział polskiej żywności w eksporcie opiera się przede wszystkim na przewagach cenowych, co może być skuteczne tylko w bliskiej i średniej perspektywie. Szczególnie zważywszy na szybko rosnące koszty pracy w Polsce, niską jej wydajność, niskie nakłady na innowacje oraz bardzo wysoką konkurencyjność światowego rynku żywności.
- Utrzymanie konkurencyjnej pozycji polskiej żywności wymaga podjęcia skutecznych działań radykalnie podnoszących potencjał innowacyjny polskich przedsiębiorstw (włączając w to producentów rolnych) i wypracowania nowych i innowacyjnych technologii zwiększających konkurencyjność polskich produktów żywnościowych. Wymaga to nowych koncepcji, których nie da się rozwinąć i wdrożyć bez znacznych, właściwie ukierunkowanych inwestycji badawczo-rozwojowych.

Podsumowanie i wnioski

- Zespoły naukowe realizujące badania z zakresu żywności i żywienia są rozproszone tematycznie i geograficznie, i nie mają właściwego wsparcia finansowego i technicznego, które umożliwiłoby włączanie się w większe, krajowe i międzynarodowe przedsięwzięcia. Brak jest długofalowej wizji rynku usług B+R i roli, jaką ma na nim odegrać państwo.
- Programy takie zostały opracowane w większości krajów Europy Zachodniej a także na poziomie europejskim (*vide* „Strategic Vision for Development” i „Strategic Research Agenda” Europejskiej Platformy Technologicznej „Food for life”)
- Polska Platforma Technologiczna Żywności podjęła prace nad opracowaniem strategicznego planu rozwoju dostosowanego do polskich realiów, który pozwoliłby na skoncentrowanie wysiłków na wybranych, priorytetowych kierunkach. Jednakże z powodów finansowych i organizacyjnych prace te nie wyszły poza stadium początkowe.

Podsumowanie i wnioski

- Projektu „Żywność i żywienie w XXI wieku” jest logiczną kontynuacją prac rozpoczętych przez Polską Platformę Technologiczną Żywności. Jego celem jest wypracowanie, w oparciu o badania o charakterze foresight’u technologicznego, strategicznej wizji rozwoju dla polskiego przemysłu i wytypowanie priorytetowych kierunków dla prac B+R na okres najbliższych kilkunastu lat.

A man in a light blue dress shirt and dark tie is looking through black binoculars. He is looking upwards and to the right. The background is a solid light blue color.

**Dziękuję za
uwagę**